

EUROPOS SAJUNGA

EUROPOS PARLAMENTAS

TARYBA

Briuselis, 2005 m. rugpjūčio 9 d.
(OR. en)

2004/0137 (COD)

PE-CONS 3631/05

EF 14
ECOFIN 173
CRIMOROG 48
CODEC 435
OC 351

TEISĖS AKTAI IR KITI DOKUMENTAI

Dalykas: EUROPOS PARLAMENTO DIREKTYVA dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui ir teroristų finansavimui

BENDROSIOS GAIRĖS

Terminas konsultacijoms: 2005 8 24

... m. d.

**dėl finansų sistemos apsaugos
nuo jos panaudojimo pinigų plovimui
ir teroristų finansavimui**

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Europos bendrijos steigimo sutartį, ypač į jos 47 straipsnio 2 dalies pirmąjį bei trečiąjį sakinius ir 95 straipsnį,

atsižvelgdami į Komisijos pasiūlymą,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę¹,

laikydami Sutarties 251 straipsnyje nustatytos tvarkos²,

¹ Nuomonė pateikta 2005 m. gegužės 11 d. (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje).

² 2005 m. m. gegužės 26 d. Europos Parlamento nuomonė (dar nepaskelbta *Oficialiajame leidinyje*) ir ... m. d. Tarybos sprendimas.

kadangi:

- (1) Dideli nešvarių pinigų srautai gali pakenkti finansų sektoriaus stabilumui ir reputacijai bei kelia grėsmę vieningai rinkai, o terorizmas ardo pačius mūsų visuomenės pamatus. Be baudžiamosios teisės priemonių rezultatų taip pat gali duoti prevencija finansų sistemoje.
- (2) Rimta grėsmė kredito įstaigų ir finansų įstaigų tvirtumui, vientisumui ir stabilumui bei pasitikėjimui visa finansų sistema gali iškilti dėl nusikaltėlių ir jų bendrininkų pastangų paslėpti nusikalstamu būdu gautų pajamų kilmę arba teisėtai ar neteisėtai gautas lėšas skirti terorizmo tikslams. Vadovaujantis teisinės valstybės ir Bendrijos viešosios politikos principų reikalavimais, kad valstybės narės nesiimtų finansų sistemų apsaugos priemonių, kurios nesiderintų su vidaus rinkos veikimu, šioje srityje priemonių būtina imtis Bendrijos lygiu.
- (3) Jeigu Bendrijos lygiu nebus patvirtintos tam tikros suderinimo priemonės, pinigų plovėjai ir teroristų finansuotojai, siekdami palengvinti savo nusikalstamą veiklą, gali bandyti pasinaudoti kapitalo judėjimo ir finansinių paslaugų teikimo laisve, kurią suteikia integruota finansų sritis.

- (4) Reaguojant į su pinigų plovimu susijusias problemas 1991 m. birželio 10 d. buvo priimta Tarybos direktyva 91/308/EEB dėl finansų sistemos apsaugos nuo jos panaudojimo pinigų plovimui¹. Joje buvo reikalaujama, kad valstybės narės uždraustų pinigų plovimą ir įpareigotų finansų sektorių, kurį sudaro kredito įstaigos ir įvairios kitos finansų įstaigos, identifikuoti savo klientus, saugoti atitinkamus įrašus, nustatyti vidaus procedūras, susijusias su personalo mokymu ir apsauga nuo pinigų plovimo, ir informuoti kompetentingas institucijas apie bet kokius pinigų plovimo požymius.
- (5) Pinigų plovimas ir teroristų finansavimas dažnai yra vykdomi tarptautiniu mastu. Priemonės, kurių imamasi tik nacionaliniu ar netgi Bendrijos lygiu, neatsižvelgiant į tarptautinį koordinavimą bei bendradarbiavimą, turėtų labai ribotą poveikį. Todėl šioje srityje priemonės, kurių imasi Bendrija, turėtų atitikti kitus veiksmus, kurių imasi kiti tarptautiniai forumai. Bendrijos priemonėse ir toliau būtina ypač atsižvelgti į rekomendacijas, kurias parengė Finansinių veiksmų darbo grupė (toliau – FATF) – svarbiausia tarptautinė organizacija kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu srityje. Kadangi FATF rekomendacijos 2003 m. buvo iš esmės persvarstytos ir išplėstos, ši direktyva turėtų būti suderinta su tuo nauju tarptautiniu standartu.
- (6) Bendrasis susitarimas dėl prekybos paslaugomis (GATS) leidžia šalims narėms patvirtinti priemones, kurios yra būtinos siekiant apsaugoti visuomenės moralę, užkirsti kelią sukčiavimui, ir patvirtinti protingų priemonių, įskaitant finansų sistemos stabilumo ir vientisumo užtikrinimo, padiktotas priemones.

¹ OL L 166, 1991 6 28, p. 77. Direktyva su pakeitimais, padarytais Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/97/EB (OL L 344, 2001 12 28, p. 76).

- (7) Nors iš pradžių pinigų plovimo sąvoka apsiribojo tik nusikalstamomis veikomis, susijusiomis su prekyba narkotikais, pastaraisiais metais pinigų plovimas yra apibrėžiamas daug plačiau ir siejamas su platesniu pirminių nusikaltimų ratu. Dėl platesnio pirminių nusikaltimų rato yra lengviau informuoti apie įtartinus sandorius ir tarptautiniu mastu bendradarbiauti šioje srityje. Todėl sunkaus nusikaltimo apibrėžimą būtina suderinti su atitinkamu apibrėžimu, pateiktu 2001 m. birželio 26 d. Tarybos pamatiniame sprendime 2001/500/TVR dėl pinigų plovimo, nusikaltimo priemonių ir nusikalstamu būdu įgytų pajamų nustatymo, paieškos, įšaldymo, areštavimo ir konfiskavimo¹.
- (8) Be to, piktnaudžiavimas finansų sistema, siekiant nusikalstamu būdu arba netgi teisėtai gautus pinigus skirti terorizmo tikslams, kelia aiškų pavojų finansų sistemos vientisumui, tinkamam funkcionavimui, reputacijai ir stabilumui. Todėl būtina išplėsti šios direktyvos prevencines priemones, kad jos apimtų ne tik manipuliacijas nusikalstamu būdu gautais pinigais, bet ir pinigų ar turto kaupimą terorizmo tikslais.

¹ OL L 182, 2001 7 5, p. 1.

- (9) Nors Direktyvoje 91/308/EEB buvo numatytas reikalavimas identifikuoti klientą, tačiau joje pateikta gana mažai informacijos apie atitinkamas procedūras. Atsižvelgiant į šio aspekto svarbą pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijai, pagal naujus tarptautinius standartus reikėtų įdiegti konkretesnes ir išsamesnes nuostatas, susijusias su kliento ir bet kokio tikrojo savininko tapatybės nustatymu ir tapatybės patikrinimu. Tam būtinas tikslus „tikrojo savininko“ apibrėžimas. Jei dar nėra nustatytas asmuo, gaunantis naudos iš juridinio subjekto ar struktūros, tokios kaip fondo ar patikos, ir todėl neįmanoma identifikuoti asmens, kuris yra tikrasis savininkas, pakaktų identifikuoti asmenų, kurie gali gauti naudos iš fondo ar patikos, grupę. Šis reikalavimas neapima reikalavimo identifikuoti asmenis šioje grupėje.
- (10) Įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, pagal šią direktyvą turėtų nustatyti ir patikrinti tikrojo savininko tapatybę. Kad įvykdytų šį reikalavimą, įstaigos ir asmenys savo nuožiūra gali pasinaudoti viešais įrašais apie tikrąjį savininką, prašyti atitinkamų duomenų iš savo klientų arba gauti informacijos kitais būdais, atsižvelgiant į tai, kad tokio vartotojo patikrinimo priemonių mastas priklauso nuo pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmės, kuri savo ruožtu priklauso nuo vartotojo pobūdžio, dalykinių santykių, produkto ar sandorio.
- (11) Paskolų sutartys, kuriose paskolos sąskaita išimtinai naudojama išmokėti paskolai, o paskolos grąžinimas vykdomas iš sąskaitos, kliento vardu atidarytos kredito įstaigoje, kuriai pagal 8 straipsnio 1 dalies a – c punktus taikoma ši direktyva, paprastai laikytinos mažesnę grėsmę keliančių sandorių pavyzdžiais.

- (12) Jei asmenys, teikiantys juridiniam subjektui ar struktūrai turtą, iš esmės kontroliuoja turto naudojimą, jie turėtų būti laikomi tikraisiais savininkais.
- (13) Patikos santykiai yra plačiai paplitę komercinių produktų srityje kaip tarptautiniu mastu pripažintas visapusiškai prižiūrimų didmeninių finansų rinkų požymis. Prievolė nustatyti tikrąjį savininką kyla ne vien tik iš fakto, kad šiuo tam tikru atveju egzistuoja patikos santykiai.
- (14) Ši direktyva taip pat turėtų būti taikoma tuomet, kai į jos taikymo sritį patenkančios įstaigos ir asmenys vykdo savo veiklą internetu.
- (15) Kadangi finansų sektoriaus kontrolės sugriežtinimas paskatino pinigų plovėjus ir teroristų finansuotojus ieškoti alternatyvių būdų nuslėpti nusikalstamu būdu gautų lėšų kilmę ir kadangi šie būdai gali būti panaudoti teroristų finansavimui, įpareigojimai kovoti su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu turi būti pradėti taikyti gyvybės draudimo tarpininkams ir patikos bei bendrovių paslaugų teikėjams.
- (16) Subjektai, kuriems jau taikomi draudimo bendrovių teisiniai įpareigojimai ir kurie dėl to patenka į šios direktyvos taikymo sritį, neturėtų būti įtraukti į draudimo tarpininkų kategoriją.
- (17) Asmuo, vykdamas bendrovės direktoriaus arba sekretoriaus funkcijas, automatiškai netampa patikos arba bendrovių paslaugų teikėju. Ši nuostata taikoma tik asmenims, kurie bendrovės direktoriaus arba sekretoriaus funkcijas vykdo trečiosios šalies naudai ir verslo tikslais.

(18) Ne kartą pasitvirtino, kad atsiskaitymai didelėmis grynų pinigų sumomis ypač didina pinigų plovimo ir teroristų finansavimo riziką. Todėl tose valstybėse narėse, kuriose leidžiama atsiskaityti grynaisiais pinigais sumomis, viršijančiomis nustatytą ribinį jų dydį, visiems fiziniams ir juridiniams asmenims, prekiaujantiems verslo tikslais, jiems gaunant tokias grynųjų pinigų sumas turi būti taikoma ši direktyva. Asmenims, prekiaujantiems didelės vertės prekėmis, pvz., brangakmeniais, tauriaisiais metalais arba meno kūriniais, taip pat aukcionų rengėjams bet kokių atveju turi būti taikoma ši direktyva, jei jiems sumokamos 15 000 eurų arba didesnės grynųjų pinigų sumos. Siekdamas užtikrinti veiksmingą šios potencialiai didelės tokių įstaigų ir asmenų grupės šios direktyvos laikymosi stebėseną, valstybės narės, vadovaudamosi rizika paremtu priežiūros principu, gali nukreipti kontrolės priemones konkrečiai į tuos fizinius ir juridinius asmenis, su kuriais siejama sąlyginai didelė pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika. Atsižvelgiant į įvairią padėtį skirtingose valstybėse narėse, valstybės narės gali nuspręsti nustatyti griežtesnius reikalavimus, kad būtų atitinkamai reaguojama į riziką, susijusią su atsiskaitymais didelėmis grynųjų pinigų sumomis.

(19) Direktyvoje 91/308/EEB Bendrijos pinigų plovimo prevencijos režimas imtas taikyti ir notarams bei kitiems nepriklausomiems teisininkams. Tokia nuostata be pakeitimų turėtų išlikti ir šioje direktyvoje. Šiems teisininkams, kaip juos apibrėžia valstybės narės, šios direktyvos nuostatos taikytinos, kai jie dalyvauja finansų ar verslo sandoriuose (įskaitant konsultacijas mokesčių klausimais), jeigu egzistuoja labai didelis pavojus, kad šių teisininkų paslaugomis bus piktnaudžiaujama siekiant plauti lėšas, gautas iš nusikalstamos veiklos, ar siekiant finansuoti teroristus.

- (20) Kai nepriklausomų teisinės konsultacijas teikiančių teisiškai pripažįstamų ir kontroliuojamų profesijų nariai, pvz., advokatai, vertina kliento teisinę padėtį arba atstovauja klientui teismo procese, pagal šią direktyvą nederėtų reikalauti, kad, vykdydami tokią veiklą, jie informuotų apie įtariamą pinigų plovimą arba teroristų finansavimą. Turi būti numatytos išimties bet kuriam reikalavimui pateikti informaciją, gautą prieš teismo procesą, jo metu ar po jo arba vertinant kliento teisinę padėtį. Todėl teisinėms konsultacijoms ir toliau turi būti taikomas profesinės paslapties reikalavimas, nebent teisinis patarėjas pats dalyvauja pinigų plovimo ar teroristų finansavimo veikloje, teisinės konsultacijos yra teikiamos pinigų plovimo ar teroristų finansavimo tikslais arba teisinis patarėjas žino, kad jo klientas nori gauti teisinę konsultaciją pinigų plovimo ar teroristų finansavimo tikslais.
- (21) Bet kurių specialistų, kuriems taikoma ši direktyva, teikiamos tiesiogiai palyginamos paslaugos turi būti vertinamos vienodai. Siekiant užtikrinti Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijoje ir Europos Sąjungos sutartyje išdėstytas teises, šioje direktyvoje numatyti reikalavimai informuoti neturėtų būti taikomi informacijai, kurią gauna auditoriai, išorės apskaitininkai ir mokesčių konsultantai, kurie kai kuriose valstybėse narėse gali ginti klientą ar jam atstovauti teismo procese arba vertinti kliento teisinę padėtį.

- (22) Turėtų būti pripažinta, kad pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizika ne visada vienoda. Pagal grėsmę pagrįstą požiūrį Bendrijos teisėje turi būti nustatytas principas, kad tam tikrais atvejais gali būti atliekamas supaprastintas deramas kliento tikrinimas.
- (23) Nukrypstanti nuostata, susijusi su bendrų sąskaitų, kurias valdo notarai ir kiti nepriklausomi teisininkai, tikrųjų savininkų tapatybės nustatymu, neturi įtakos kitoms notarų ir kitų nepriklausomų teisininkų pareigoms pagal šią direktyvą. Prie jų priskiriama šių notarų ir kitų nepriklausomų teisininkų pareiga patiems nustatyti savininkų, kurių bendras sąskaitas jie valdo, tapatybes.
- (24) Lygiai taip pat Bendrijos teisės aktuose turi būti pripažinta, kad tam tikrose situacijose pinigų plovimo ar teroristų finansavimo grėsmė yra didesnė. Nors yra reikalaujama, kad būtų nustatoma visų klientų tapatybė ir verslo pobūdis, tam tikrais atvejais būtinos ypač griežtos klientų identifikavimo ir tikrinimo procedūros.
- (25) Tai ypač taikytina verslo santykiams su asmenimis, kurie eina arba ėjo svarbias pareigas viešojoje tarnyboje ir kurie yra iš šalių su plačiai paplitusia korupcija. Dėl tokių santykių finansų sektoriuje gali kilti ypač didelė grėsmė reputacijai ir (arba) teisinis pavojus. Tarptautinės pastangos kovoti su korupcija taip pat pateisina poreikį skirti ypatingą dėmesį tokiems atvejams ir taikyti visas įprastinio deramo klientų patikrinimo priemones vietiniams politikoje dalyvaujantiems asmenims arba sustiprintas deramo klientų patikrinimo priemones kitoje valstybėje narėje arba trečiojoje šalyje gyvenantiems politikoje dalyvaujantiems asmenims.

- (26) Vyresniosios vadovybės leidimo užmegzti verslo santykius gavimas reiškia ne direktorių valdybos leidimo gavimą, o leidimo prašančio asmens tiesioginio vadovo leidimo gavimą.
- (27) Siekiant išvengti pakartotinių klientų tapatybės nustatymo procedūrų, dėl kurių verslui gali kilti vėlavimo ir neveiksmingumo problemų, klientai, kurių tapatybė buvo nustatyta kitur, gali būti pristatyti, kartu laikantis tinkamų apsaugos priemonių. Tais atvejais, kai asmuo arba įstaiga remiasi trečiaja šalimi, pareiga atlikti deramo klientų tikrinimo procedūras lieka įstaigai ar asmeniui, kuriam klientas yra pristatomas. Trečiajai, t.y. pristatančiajai šaliai, taip pat lieka pareiga išpildyti visus šios direktyvos reikalavimus, įskaitant reikalavimą informuoti apie įtartinus sandorius ir saugoti įrašus, jei jos santykiai su klientu patenka į šios direktyvos taikymo sritį.

- (28) Tais atvejais, kai tarp įstaigų ar asmenų, kuriems taikoma ši direktyva, ir kitų fizinių ar juridinių asmenų, kuriems ji netaikoma, egzistuoja sutartiniai agentavimo arba užsakomųjų paslaugų teikimo santykiai, bet kokios tų agentų arba užsakomųjų paslaugų teikėjų, kaip įstaigų ar asmenų, kuriems taikoma ši direktyva, dalies, pareigos kovoje su pinigų plovimu ir teroristų veiklos finansavimu gali kilti tik iš susitarimo, o ne iš šios direktyvos. Atsakomybė už šios direktyvos laikymąsi išlieka įstaigai ar asmeniui, kuriam ji taikoma.
- (29) Apie įtartinus sandorius turėtų būti pranešama finansinės žvalgybos padaliniui (FŽP), kuris veikia kaip nacionalinis centras, gaunantis, analizuojantis ir platinantis kompetentingoms institucijoms pranešimus apie įtartinus sandorius bei kitą informaciją apie galimą pinigų plovimą ar teroristų finansavimą. Tai neturėtų priversti valstybes nares pakeisti jų esamas pranešimų teikimo sistemas, kai pranešama per prokurorą ar kitą teisėsaugos instituciją, jei informacija FŽP perduodama skubiai ir nėra filtruojama, leidžiant jiems tinkamai vykdyti jų veiklą, įskaitant tarptautinį bendradarbiavimą su kitais FŽP.

- (30) Nukrypstant nuo bendro draudimo vykdyti įtartinus sandorius, į šios direktyvos taikymo sritį patenkantys subjektai gali vykdyti įtartinus sandorius prieš pranešdami apie tai atitinkamoms institucijoms, jei nevykdyti sandorio neįmanoma arba jei tokiu būdu būtų sutrukdyta persekioti asmenis, įtariamus pinigų plovimu arba teroristų finansavimu. Ši nuostata neturi įtakos valstybių narių tarptautiniams įsipareigojimams, priimtiems pagal Jungtinių Tautų Saugumo tarybos rezoliucijas, neuždelsiant išaldyti teroristų, teroristų organizacijų ir asmenų, kurie finansuoja teroristus, lėšas ir kitą turtą.
- (31) Jei valstybė narė nusprendė pasinaudoti 23 straipsnio 2 dalyje numatytais išimtimis, savireguliacijoms, atstovaujantioms tame straipsnyje nurodytiems asmenims, gali būti leidžiama arba iš jos gali būti reikalaujama neperduoti FŽP jokios informacijos, gautos iš šių asmenų tame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
- (32) Pasitaikė atvejų, kad darbuotojams, pranešusiems apie įtariamus pinigų plovimo atvejus, buvo grasinama arba jie susidūrė su priešiškais veiksmais. Nors ši direktyva negali liesti valstybių narių teisminių procedūrų, tačiau tai yra itin svarbus klausimas siekiant užtikrinti pinigų plovimo prevencijos ir teroristų finansavimo prevencijos sistemų veiksmingumą. Valstybės narės turi žinoti apie šią problemą ir imtis visų įmanomų priemonių, kad apsaugotų darbuotojus nuo tokių priešiško veiksmų.

- (33) Informacijos atskleidimas, minimas 28 straipsnyje, turėtų būti vykdomas remiantis informacijos apie asmenis perdavimo trečiosioms šalims reikalavimais, apibrėžtais 1995 m. spalio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 95/46/EB dėl asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo¹. Be to, 28 straipsnis neturi varžyti nacionalinių teisės aktų dėl duomenų apsaugos ir profesinės paslapties.
- (34) Asmenims, kurie tik keičia popierinius dokumentus elektroniais duomenimis ir veikia pagal sutartį su kredito įstaiga arba finansų įstaiga, ši direktyva netaikoma, taip pat ji netaikoma ir kitiems fiziniams arba juridiniams asmenims, kurie tik teikia kredito arba finansų įstaigoms pranešimų arba kitas pagalbines lėšų pervedime naudojamas sistemas arba kliringo ar sureguliuavimo sistemas.
- (35) Pinigų plovimas ir teroristų finansavimas yra tarptautinės problemos, todėl pastangos kovoti su jomis turi būti visuotinės. Kai Bendrijos kredito ir finansų įstaigos turi padalinių ir dukterinių įmonių trečiosiose šalyse, kuriose šios srities teisės aktai yra netobuli, tada, siekdamas išvengti labai skirtingų standartų vienoje įstaigoje ar jų grupėje taikymo, jos turėtų taikyti Bendrijos standartus arba, jeigu tai neįmanoma, apie tai pranešti buveinės valstybės narės kompetentingoms institucijoms.

¹ OL L 281, 1995 11 23, p. 31. Direktyva su pakeitimais, padarytais Reglamentu (EB) Nr. 1882/2003 (OL L 284, 2003 10 31, p. 1).

- (36) Svarbu, kad kredito ir finansų įstaigos galėtų greitai reaguoti į prašymus pateikti informaciją apie tai, ar jos palaiko verslo santykius su nurodytais asmenimis. Kredito ir finansų įstaigos turėtų turėti veiksmingas, verslo dydį ir pobūdį atitinkančias sistemas, kad galėtų nustatyti tokius verslo santykius ir greitai pateikti minėtą informaciją. Kredito ir didesnėms finansų įstaigoms būtų ypač tikslinga turėti elektronines sistemas. Ši nuostata ypač svarbi procedūrų, kurios susijusios su tokiomis priemonėmis kaip turto išaldymas ar konfiskavimas (įskaitant teroristų turta) pagal atitinkamus nacionalinės ar ES teisės aktus dėl kovos su terorizmu, kontekste.
- (37) Ši direktyva nustato išsamias taisykles deramam kliento patikrinimui, įskaitant sustiprintą deramą kliento patikrinimą didesnę grėsmę keliančių klientų ar verslo santykių atveju, pvz., atitinkamas procedūras, leidžiančias nustatyti, ar asmuo yra politikoje dalyvaujantis asmuo, ir kitus išsamesnius reikalavimus, tokius kaip laikymosi valdymo procedūrų ar politikos buvimas. Visos įstaigos ir asmenys, patenkantys į šios direktyvos taikymo sritį, privalės laikytis šių reikalavimų, o iš valstybių narių tikimasi, kad jos priderins tų nuostatų įgyvendinimo tvarką atsižvelgdamos į įvairių profesijų ypatumus ir į šios direktyvos taikymo sritį patenkančių įvairių įstaigų ir asmenų grupių skirtumus.
- (38) Siekiant užtikrinti, kad įstaigos ir kiti subjektai, kuriems šioje srityje taikomi Bendrijos teisės aktai, jaustųsi išpareigoję, būtų naudinga jiems pateikti atsiliepinimus apie jų perduotos informacijos naudingumą ir panaudojimą. Kad tai būtų įmanoma ir kad būtų galima įvertinti kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu sistemų veiksmingumą, valstybės narės privalo kaupti ir tobulinti atitinkamus statistinius duomenis.

- (39) Nacionaliniu mastu registruojant ar išduodant licenciją valiutos keityklai, patikos ir bendrovių paslaugų teikėjui ar lošimo namams, kompetentingos institucijos turėtų įsitikinti, kad asmenys, faktiškai vadovaujantys ar vadovausiantys tokių subjektų veiklai, ir tokių subjektų tikrieji savininkai yra tinkami ir padorūs asmenys. Kriterijai, kuriais remiantis nustatoma, ar asmuo yra tinkamas ir padorus, turėtų būti apibrėžiami pagal nacionalinę teisę. Šie kriterijai turėtų atspindėti bent jau būtinybę apsaugoti tokias įstaigas ir asmenis, kad jų vadovai ir tikrieji savininkai nesinaudotų jais nusikalstamais tikslais.
- (40) Atsižvelgiant į pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo tarptautinį pobūdį, kaip nurodyta 2000 m. spalio 17 d. Tarybos sprendime 2000/642/TVR dėl valstybių narių finansinės žvalgybos padalinių bendradarbiavimo susitarimų dėl keitimosi informacija ¹, turi būti kiek įmanoma skatinamas finansinės žvalgybos padalinių veiksmų koordinavimas ir bendradarbiavimas, įskaitant ES FŽP tinklo įsteigimą. Šiam tikslui pasiekti Komisija turėtų teikti pagalbą, reikalingą tokiam koordinavimui palengvinti, įskaitant ir finansinę paramą.

¹ OL L 271, 2000 10 24, p. 4.

- (41) Kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu svarba turi paskatinti valstybes nares nacionalinėje teisėje numatyti veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas už nacionalinių nuostatų, priimtų pagal šią direktyvą, nesilaikymą. Sankcijos turėtų būti numatytos tiek fiziniams, tiek juridiniams asmenims. Kadangi sudėtingose pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo operacijose dažnai dalyvauja juridiniai asmenys, tokios sankcijos taip pat turėtų būti pakoreguotos atsižvelgiant į juridinių asmenų vykdomą veiklą.
- (42) Fiziniai asmenys, kurie juridinio asmens struktūroje užsiima kokia nors 2 straipsnio 1 dalies 3 punkto a ir b papunkčiuose išvardinta veikla, tačiau tai daro savarankiškai, už šios direktyvos, išskyrus jos 35 straipsnio, laikymąsi atsako savarankiškai.
- (43) Siekiant užtikrinti veiksmingą ir pakankamai nuoseklų šios direktyvos taikymą, atsižvelgiant į skirtingas finansines priemones, profesijas bei riziką skirtingose valstybėse narėse ir kovos su pinigų plovimu bei terorizmo finansavimu techninius pokyčius, gali reikėti išaiškinti šioje direktyvoje nustatytų taisyklių techninius aspektus. Todėl Komisija turėtų būti įgaliota patvirtinti įgyvendinimo priemones, pvz., tam tikrus mažos grėsmės situacijų, kuriose pakaktų supaprastinto deramo patikrinimo, arba didelės grėsmės situacijų, kuriose būtų tikslinga atlikti sustiprintą deramą patikrinimą, nustatymo kriterijus, jei šios priemonės nepakeičia pagrindinių šios direktyvos sudedamųjų dalių ir jei Komisija veikia laikydamasi joje išdėstytų principų, pasikonsultavusi su Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos komitetu.
- (44) Šios direktyvos įgyvendinimo priemonės turi būti priimtose pagal 1999 m. birželio 28 d. Tarybos sprendimą 1999/468/EB, nustatantį Komisijos naudojimosi jai suteiktais įgyvendinimo įgaliojimais tvarką¹. Tuo tikslu būtina įsteigti naują Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos komitetą, kuris pakeistų Pinigų plovimo kontaktų komitetą, įsteigtą Direktyva 91/308/EEB.

¹ OL L 184, 1999 7 17, p. 23.

- (45) Atsižvelgiant į tai, kad Direktyvą 91/308/EEB reikėtų labai iš esmės pakeisti, aiškumo tikslais ji turi būti panaikinta.
- (46) Kadangi valstybės narės pavieniui negali tinkamai pasiekti šios direktyvos keliamų tikslų, būtent finansinės sistemos naudojimo pinigų plovimo ir terorizmo finansavimo tikslais prevencijos, ir kadangi dėl susijusių veiksmų apimties ir poveikio tokius tikslus galima daug geriau pasiekti Bendrijos lygiu, Bendrija gali imtis priemonių pagal Sutarties 5 straipsnyje numatytą subsidiarumo principą. Pagal minėtame straipsnyje numatytą proporcingumo principą ši direktyva nenumato veiksmų, kurie nėra būtini siekiant to tikslo.
- (47) Naudodamasi įgyvendinimo įgaliojimais, šioje direktyvoje nustatyta tvarka Komisija turi laikytis šių principų: didelio skaidrumo ir konsultavimosi su institucijomis ir asmenimis, kuriems taikoma ši direktyva, taip pat su Europos Parlamentu ir Taryba, poreikio; poreikio užtikrinti, kad kompetentingos institucijos būtų pajėgios garantuoti nuolatinį taisyklių laikymąsi; bet kokių įgyvendinimo priemonių ilgalaiškės kaštų ir naudos pusiausvyros institucijoms ir asmenims, kuriems taikoma ši direktyva; poreikio laikytis reikalingo lankstumo taikant įgyvendinimo priemones atsižvelgiant į grėsmės dydį; poreikio užtikrinti suderinamumą su kitais Bendrijos teisės aktais šioje srityje; poreikio apsaugoti Bendriją, jos valstybes nares ir jų piliečius nuo pinigų plovimo ir teroristų finansavimo pasekmių.

(48) Šioje direktyvoje gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, pripažintų Europos sąjungos pagrindinių teisių chartijoje. Jokia šios direktyvos nuostata negali būti interpretuojama ar įgyvendinama tokiu būdu, kuris būtų nesuderinamas su Europos žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencija.

(49) Europos centrinis bankas pateikė savo nuomonę¹,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

¹ OL C 40, 2005 2 17, p. 9.

I skyrius

Dalykas, taikymo sritis ir sąvokos

1 straipsnis

1. Valstybės narės privalo užtikrinti, kad pinigų plovimas ir teroristų finansavimas būtų uždrausti.
2. Šioje direktyvoje toliau išvardyti tyčia atlikti veiksmai yra laikomi pinigų plovimu:
 - a) turto konversija arba perdavimas, žinant, kad šis turtas yra gautas iš nusikalstamos veiklos arba dalyvaujant tokioje veikloje, siekiant nuslėpti arba užmaskuoti neteisėtą turto kilmę arba siekiant padėti kokiam nors asmeniui, kuris dalyvauja nusikalstamoje veikloje, išvengti teisinių šios veikos pasekmių;
 - b) turto tikrojo pobūdžio, šaltinio, vietos, disponavimo, judėjimo, teisių ar nuosavybės teisių į turtą slėpimas arba užmaskavimas, žinant, kad šis turtas yra gautas iš nusikalstamos veiklos arba dalyvaujant tokioje veikloje;

- c) turto įsigijimas, turėjimas arba naudojimas, jo gavimo metu žinant, kad šis turtas gautas iš nusikalstamos veiklos arba dalyvaujant tokioje veikloje;
 - d) dalyvavimas, padėjimas, pasikėsinimas įvykdyti ir pagalba, raginimas, parama ir patarimai vykdant bet kurią iš pirmesniuose punktuose minimų veiksmų.
3. Veikla yra pripažįstama pinigų plovimu net tada, kai veiksmai, dėl kurių atsirado turtas, skirtas pinigų plovimui, buvo vykdomi kitos valstybės narės teritorijoje arba trečiosios valstybės teritorijoje.
4. Šioje direktyvoje teroristų finansavimu laikomas lėšų pateikimas arba surinkimas bet kokiais būdais, tiesiogiai ar netiesiogiai, siekiant jį visą arba iš dalies panaudoti (arba žinant, kad jis bus panaudotas) vykdyti nusikaltimams, apibrėžtiems 2002 m. birželio 13 d. Tarybos pamatinio sprendimo 2002/475/TVR dėl kovos su terorizmu¹ 1 – 4 straipsniuose.

¹ OL L 164, 2002 6 22, p. 3.

5. Žinojimas, ketinimas arba tikslas – kaip vienas iš būtinų 2 ir 4 dalyse nurodytų veiklos elementų – gali būti numanomas iš objektyvių faktinių aplinkybių.

2 straipsnis

1. Ši direktyva yra taikoma:

- 1) kredito įstaigoms;
- 2) finansų įstaigoms;
- 3) šiems juridiniams ir fiziniams asmenims, kai jie vykdo savo profesinę veiklą:
 - a) auditoriams, išorės apskaitininkams ir konsultantams mokesčių srityje;
 - b) notarams ir kitiems nepriklausomiems teisininkams, kurie dalyvauja kokiame nors finansų ar nekilnojamojo turto sandoryje, tiek veikdami kliento vardu ir jo naudai, tiek ir padėdami klientui planuoti ar vykdyti sandorius, susijusius su:
 - (i) nekilnojamojo turto ar verslo subjektų pirkimu ar pardavimu;
 - (ii) klientų pinigų, vertybinių popierių ar kito turto valdymu;

- (iii) banko, taupomųjų ar vertybinių popierių sąskaitų atidarymu ar valdymu;
- (iv) įnašų, reikalingų bendrovių įsteigimui, veikimui ar valdymui, organizavimu;
- (v) patikos, bendrovių ar panašių struktūrų sukūrimu, veikimu ar valdymu;
- c) patikos ar bendrovių paslaugų teikėjams, nenumatytiems a ar b punktuose;
- d) nekilnojamojo turto agentams;
- e) kitiems fiziniams arba juridiniams asmenims, prekiaujantiems prekėmis, jeigu mokėjimai atliekami grynaisiais pinigais, mokama suma yra 15 000 eurų ar daugiau, o sandoris įvykdomas kaip viena operacija ar kaip keletas operacijų, kurios atrodo tarpusavyje susijusios;
- f) lošimo namams.

2. Valstybės narės gali nuspręsti, kad juridiniai ir fiziniai asmenys, kurie finansine veikla užsiima retai arba labai ribotai, o pinigų plovimo ar teroristų finansavimo grėsmė yra maža, nepatenka į 3 straipsnio 1 ar 2 dalies taikymo sritį.

3 straipsnis

Šioje direktyvoje vartojamos tokios sąvokos:

- 1) „kredito įstaiga“ yra kredito įstaiga, kaip ji apibrėžta 2000 m. kovo 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/12/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo¹ 1 straipsnio 1 dalies pirmojoje pastraipoje, įskaitant kredito įstaigų, kurių buveinė yra Bendrijoje ar už jos ribų, filialus, apibrėžtus minėtos direktyvos 1 straipsnio 3 dalyje ir esančius Bendrijos teritorijoje;
- 2) „finansų įstaiga“ yra:
 - a) įmonė, kita nei kredito įstaiga, kuri vykdo vieną ar daugiau veiklos rūšių, nurodytų Direktyvos 2000/12/EB I priedo 2 – 12 punktuose ir 14 punkte, įskaitant valiutos keityklų (*bureaux de change*) ir pinigų persiuntimo ar pervedimo įstaigų veiklą;

¹ OL L 126, 2000 5 26, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2005/1/EB (OL L 79, 2005 3 24, p. 9)

- b) draudimo įmonė, kuriai tinkamai suteiktas leidimas pagal 2002 m. lapkričio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/83/EB dėl gyvybės draudimo¹, jeigu ji vykdo veiklą, kuriai taikoma ši direktyva;
- c) investicinė įmonė, kaip ji apibrėžta 2004 m. balandžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų² 4 straipsnio 1 dalyje;
- d) kolektyvinė investicinė įmonė, prekiaujanti savo vienetais ar akcijomis;
- e) draudimo tarpininkas, kaip jis apibrėžtas 2002 m. gruodžio 9 d. direktyvos 2002/92/EB dėl draudimo tarpininkavimo³ 2 straipsnio 5 dalyje, išskyrus minėtos direktyvos 2 straipsnio 7 dalyje paminėtus tarpininkus, kai jų veiklos objektas yra gyvybės draudimas ir kitos su investicijomis susijusios paslaugos;
- f) a - e punktuose minimų finansų įstaigų, kurių buveinė yra Bendrijos teritorijoje arba už jos ribų, filialai, esantys Bendrijos teritorijoje;

¹ OL L 345, 2002 12 19, p. 1. Direktyva su paskutiniais pakeitimais, padarytais Direktyva 2005/1/EB .

² OL L 145, 2004 4 30, p. 1.

³ OL L 9, 2003 1 15, p. 3.

- 3) „turtas“ yra bet koks fizinis arba ne fizinis, kilnojamasis arba nekilnojamasis, materialus arba nematerialus turtas ir bet kokios formos, įskaitant elektronines ar skaitmenines, teisiniai dokumentai arba priemonės, įrodantys (-čios) nuosavybės teisę į šį turtą arba su juo susijusias teises;
- 4) „nusikalstama veikla“ yra bet koks nusikalstamas dalyvavimas darant sunkų nusikaltimą;
- 5) „sunkus nusikaltimas“ yra bent jau:
 - a) veiksmai, apibrėžti Pamatinio sprendimo 2002/475/ TVR 1 - 4 straipsniuose;
 - b) bet kokie nusikaltimai, apibrėžti 1988 m. Jungtinių Tautų konvencijos dėl kovos su neteisėta narkotinių priemonių ir psichotropinių medžiagų apyvarta 3 straipsnio 1 dalies a punkte;
 - c) nusikalstamų organizacijų veikla, kaip ji apibrėžta 1998 m. gruodžio 21 d. Tarybos bendrųjų veiksmų 98/733/TVR, prilyginančių dalyvavimą nusikalstamoje organizacijoje Europos Sąjungos valstybėse narėse baudžiamajam nusikaltimui¹, 1 straipsnyje;
 - d) sukčiavimas, bent jau sunkus, kaip jis apibrėžtas Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos 1 straipsnio 1 dalyje ir 2 straipsnyje²;

¹ OL L 351, 1998 12 29, p. 1.

² OL C 316, 1995 11 27, p. 49.

- e) korupcija;
 - f) visi nusikaltimai, už kuriuos numatyta ilgesnė kaip vienerių metų maksimali laisvės atėmimo ar įkalinimo bausmė, arba visi nusikaltimai, už kuriuos numatyta ilgesnė kaip šešių mėnesių minimali laisvės atėmimo ar įkalinimo bausmė (valstybėse, kurių teisės sistemose nusikaltimams yra nustatyta minimali riba).
- 6) „tikrasis savininkas“ yra fizinis asmuo (-enys), kuris (-ie) iš esmės yra kliento savininkas (-ai) arba jį kontroliuoja, ir (arba) fizinis asmuo, kurio vardu yra vykdomas sandoris ar veikla. Tikroju savininku laikoma bent jau:
- a) įmonėse:
 - (i) fizinis (-iai) asmuo (-enys), kuris (-ie) galiausiai turi arba kontroliuoja juridinį subjektą tiesiogiai arba netiesiogiai turėdamas (-i) arba kontroliuodamas (-i) pakankamą to juridinio subjekto akcijų arba balsavimo teisių procentą, įskaitant per pareikštinių akcijų valdymą, išskyrus bendroves, listinguojamas reguliuojamose rinkose, kuriose taikomi reikalavimai atskleisti informaciją, atitinkantys Bendrijos teisės aktus, arba lygiaverčiai tarptautiniai standartai; šiam kriterijui pasiekti pakanka 25 % ir vienos akcijos;

- (ii) fizinis (-iai) asmuo (-enys), kuris (-ie) kitaip kontroliuoja juridinio asmens valdymą;
- b) juridiniuose subjektuose, pvz., fonduose arba teisinėse struktūrose, tokiose kaip patika, kurie administruoja ir skirsto lėšas:
- i) jei būsimieji naudos gavėjai yra žinomi, fizinis (-iai) asmuo (-enys), kuriam (-iems) priklauso 25 % ar daugiau teisinės struktūros ar juridinio subjekto turto;
 - ii) jei asmenys, gaunantys naudą iš juridinio subjekto ar teisinės struktūros, dar nėra žinomi, asmenų, kurių interesams atstovauti šis juridinis subjektas ar teisinė struktūra yra sukurta arba kurių interesams jis šiuo metu atstovauja, grupė;
 - iii) fizinis (-iai) asmuo (-enys), kuris (-ie) kontroliuoja 25 % ar daugiau teisinės struktūros arba juridinio subjekto turto;

- 7) „patikos ir bendrovių paslaugų teikėjas“ yra bet koks fizinis ar juridinis asmuo, kuris verslo tikslais bet kurias iš toliau išvardytų paslaugų teikia tretiesiems asmenims:
- (a) steigia bendroves ar kitokius juridinius asmenis;
 - (b) eina bendrovės direktoriaus ar sekretoriaus, partnerystės subjekto partnerio ar panašias pareigas bet kokiame kitame juridiniame asmenyje arba pasirūpina, kad kitas asmuo eitų tokias pareigas;
 - (c) suteikia registruotą biurą, verslo adresą, korespondencijos ar administracinį adresą ar kitas su tuo susijusias paslaugas bendrovei, partnerystės subjektui arba bet kokiam kitam juridiniam asmeniui arba teisinei struktūrai;
 - (d) veikia kaip tiesioginės patikos ar panašios teisinės struktūros patikėtinis arba pasirūpina, kad kitas asmuo eitų tokias pareigas;
 - (e) veikia kaip nominalus akcininkas, veikiantis už kitą asmenį, jei tai nėra bendrovė, listinguojama reguliuojamoje rinkoje, kurioje taikomi reikalavimai atskleisti informaciją, atitinkantys Bendrijos teisės aktus, arba lygiaverčiai tarptautiniai standartai, arba pasirūpina, kad kitas asmuo eitų tokias pareigas;

- 8) „politikoje dalyvaujantys asmenys“ – fiziniai asmenys, kuriems yra arba buvo patikėtos svarbios viešosios pareigos ir tokių asmenų artimieji šeimos nariai arba artimais pagalbinkais esantys asmenys;
- 9) „verslo santykiai“ yra verslo, profesiniai arba komerciniai santykiai, kurie susiję su įstaigų ir asmenų, kuriems taikoma ši direktyva, profesine veikla ir kuriuos kontaktų užmezgimo momentu buvo numatyta tęsti tam tikrą laikotarpį;
- 10) „fiktyvus bankas“ yra kredito įstaiga ar lygiaverte veikla užsiimanti įstaiga, įsteigta jurisdikcijoje, kurioje tokia įstaiga fiziškai neegzistuoja, kartu neturėdama joje reikšmingo valdymo ir vadovavimo, ir kuri nėra reguliuojamos finansų grupės dalis.

4 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad visos šios direktyvos nuostatos ar jų dalis būtų taikoma ne tik 2 straipsnio 1 dalyje nurodytoms įstaigoms ir asmenims, bet ir kitoms profesijų bei įmonių kategorijoms, vykdančioms veiklą, kuri gali būti ypač panaudota pinigų plovimo ar teroristų finansavimo tikslais.
2. Jei valstybė narė nusprendžia taikyti šios direktyvos nuostatas 2 straipsnio 1 dalyje nenurodytoms profesijų ir įmonių kategorijoms, ji apie tai informuoja Komisiją.

5 straipsnis

Siekdamos užkirsti kelią pinigų plovimui ir teroristų finansavimui, valstybės narės šios direktyvos taikymo srityje gali priimti arba palikti galioti griežtesnes nuostatas.

II skyrius

Deramas klientų tikrinimas

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

6 straipsnis

Valstybės narės uždraudžia savo kreditų ir finansų įstaigoms turėti anonimines sąskaitas arba anonimines banko atsiskaitymo knygeles. Nukrypstant nuo 9 straipsnio 6 dalies reikalavimų, valstybės narės kiekvienu atveju privalo reikalauti, kad egzistuojančių anoniminių sąskaitų arba anoniminių banko atsiskaitymo knygelių savininkams ir asmenims, gaunantiems naudos iš jų, kiek galima greičiau ir bet koku atveju iki pradėdant naudotis sąskaita arba banko atsiskaitymo knygele būtų taikomos deramo klientų patikrinimo priemonės.

7 straipsnis

Įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, privalo taikyti deramo klientų patikrinimo priemones tokiais atvejais:

- a) užmegzdami verslo santykius;
- b) vykdydami nenuolatinius sandorius, kurių vertė 15 000 eurų ar daugiau, tiek tuomet, kai sandoris vykdomas kaip vienas veiksmas, tiek tuomet, kai jis vykdomas kaip keletas susijusių veiksmų;

- c) kai įtariamas pinigų plovimas ar teroristų finansavimas, nepaisant jokios leidžiančios nukrypti nuostatos, išimties ar ribos;
- d) kai esama abejonių dėl anksčiau gautų klientų tapatybės duomenų teisingumo ar atitikimo.

8 straipsnis

1. Deramo klientų tikrinimo priemonės sudaro:
 - a) kliento tapatybės nustatymas ir patikrinimas, remiantis dokumentais, duomenimis ar informacija, gauta iš patikimo ir nepriklausomo šaltinio;
 - b) tam tikrais atvejais – tikrojo savininko tapatybės nustatymas ir adekvačių, nuo grėsmės priklausančių priemonių, reikalingų taip patikrinti jo tapatybę, kad įstaigos ir asmenys įsitikintų, kas iš tiesų yra tas tikrasis savininkas, ėmimasis (juridinių asmenų, patikos ir panašių teisinių struktūrų atveju tai apima adekvačių, nuo grėsmės priklausančių priemonių, reikalingų suprasti kliento nuosavybės ir kontrolės struktūrą, ėmimąsi);
 - c) informacijos apie verslo santykių tikslą ir numatomą pobūdį gavimas;

- d) tęstinė verslo santykių stebėseną, įskaitant sandorių, kurie buvo sudaryti tokių santykių metu, tyrimą, siekiant užtikrinti, kad vykdomi sandoriai atitiktų tokios įstaigos ar asmens turimas žinias apie klientą, jo verslą ir rizikos pobūdį, prireikus įskaitant žinias apie lėšų šaltinį bei užtikrinant, kad atitinkami dokumentai, duomenys ar informacija būtų nuolat atnaujinami.
2. Įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, taiko kiekvieną 1 dalyje išdėstytą deramo klientų tikrinimo reikalavimą, tačiau jie gali nustatyti tokių priemonių mastą grėsmės pagrindu, atsižvelgiant į kliento, verslo santykių, produkto ar sandorio tipą. Įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, turėtų galėti 37 straipsnyje nurodytoms institucijoms, įskaitant savireguliacijos organus, įrodyti, kad priemonių mastas atitinka pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmę.

9 straipsnis

1. Valstybės narės reikalauja, kad kliento ir tikrojo savininko tapatybė būtų patikrintos prieš pradedant verslo santykius ar prieš vykdant sandorį.

2. Nukrypdamos nuo 1 dalies, valstybės narės gali leisti patikrinti kliento ir tikrojo savininko tapatybę pradedant verslo santykius, jei tai būtina siekiant netrukdyti įprastam verslui ir kai yra nedidelė pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmė. Tokiais atvejais šios procedūros užbaigiamos, jei įmanoma, kuo greičiau po pradinio ryšio užmezgimo.
3. Nukrypdamos nuo 1 ir 2 dalių, gyvybės draudimo veiklos atveju valstybės narės gali leisti patikrinti draudimo liudijime nurodyto naudos gavėjo tapatybę po to, kai verslo santykiai yra pradėti. Visais šiais atvejais tapatybė turi būti patikrinama išmokant išmokas arba prieš tai, arba naudos gavėjui pareiškus norą pasinaudoti draudimo liudijime numatytomis teisėmis arba prieš tai.
4. Nukrypdamos nuo 1 ir 2 dalių, valstybės narės gali leisti atidaryti banko sąskaitą, su sąlyga, kad yra numatytos adekvačios apsaugos priemonės, užtikrinančios, kad sandoriai nevykdomi paties kliento arba jo vardu tol, kol nebus laikomasi visų pirmiau minėtų nuostatų.
5. Valstybės narės reikalauja, kad tais atvejais, kai susijusios įstaigos ar asmenys nesugeba laikytis 8 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktų, jie nevykdytų sandorių per banko sąskaitą, neužmegztų verslo santykių ar nevykdytų sandorio, ar nutrauktų egzistuojančius verslo santykius ir apsvarstytų galimybę pagal 22 straipsnį apie klientą pranešti finansinės žvalgybos padaliniui (FŽP).

Valstybės narės ankstesnės pastraipos neprivalo taikyti tais atvejais, kai notariai, nepriklausomi teisininkai, auditoriai, išorės apskaitininkai ir patarėjai mokesčių srityje tuo metu vertina savo kliento teisinę padėtį arba vykdo savo užduotį ginti arba atstovauti tą klientą teismo procesuose arba nuo jų, įskaitant teikiamas konsultacijas dėl proceso pradėjimo arba jo vengimo.

6. Valstybės narės privalo reikalauti, kad įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, deramo tikrinimo procedūras taikytų ne tik visiems naujiems klientams, bet ir atitinkamu metu esamiems klientams, atsižvelgiant į grėsmės lygį.

10 straipsnis

1. Valstybės narės reikalauja, kad būtų nustatoma ir patikrinama visų lošimo namų lankytojų, perkančių ar iškeičiančių lošimo žetonų už 2 000 eurų ar daugiau, tapatybę.
2. Laikoma, kad valstybės prižiūrimi lošimo namai visais atvejais laikosi deramo klientų tikrinimo reikalavimo, jeigu jie registruoja savo klientus, nustato ir patikrina jų tapatybę prieš jiems įeinant arba vos įėjus, kad ir kokia būtų suma, už kurią klientai įsigyja lošimo žetonų.

2 SKIRSNIS

SUPAPRASTINTAS DERAMAS KLIENTŲ TIKRINIMAS

11 straipsnis

1. Nukrypstant nuo 7 straipsnio a, b ir d punktų, 8 straipsnio ir 9 straipsnio 1 dalies, įstaigoms ir asmenims, kuriems taikoma ši direktyva, nekeliama šiuose straipsniuose numatyti reikalavimai, jei klientas yra kredito ar finansų įstaiga, kuriai taikoma ši direktyva, arba kredito ar finansų įstaiga, esanti trečiojoje šalyje, nustačiusioje šios direktyvos reikalavimams lygiaverčius reikalavimus, ir prižiūrima dėl šių reikalavimų laikymosi.
2. Nukrypdamos nuo 7 straipsnio a, b ir d punktų, 8 straipsnio ir 9 straipsnio 1 dalies, valstybės narės gali leisti įstaigoms ir asmenims, kuriems taikoma ši direktyva, deramo klientų tikrinimo neatlikti:
 - a) listinguojamoms bendrovėms, kurių vertybiniai popieriai yra priimami prekybai vienos ar kelių valstybių narių reguliuojamose rinkose, kaip apibrėžta Direktyvoje 2004/39/EEB, ir listinguojamoms trečiųjų valstybių bendrovėms, kurioms yra taikomi reikalavimai atskleisti informaciją, atitinkantys Bendrijos teisės aktus;

- b) bendrų sąskaitų, kurias valdo notarai ir kiti nepriklausomi teisininkai iš valstybių narių arba iš trečiųjų valstybių, tikriesiems savininkams, jeigu jiems yra taikomi kovos su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu reikalavimai, atitinkantys tarptautinius standartus, ir jie yra prižiūrimi dėl šių reikalavimų laikymosi, jei įstaigų, kuriose yra tokios bendros sąskaitos, prašymu pateikiama informacija apie tikrojo savininko tapatybę;
- c) nacionalinėms valdžios institucijoms;

arba bet kuriam kitam klientui, susijusiam su maža pinigų plovimo ar teroristų finansavimo grėsme, kuris tenkina techninius kriterijus, nustatytus pagal 40 straipsnio 1 dalies b punktą.

3. 1 ir 2 dalyse nurodytais atvejais įstaigos ir asmenys bet kuriuo atveju surenka pakankamai informacijos, kad nustatytų, ar klientui gali būti taikomos tose dalyse minimos išimtys.
4. Valstybės narės informuoja viena kitą ir Komisiją apie atvejus, kai jos mano, jog trečioji valstybė atitinka 1 ar 2 dalyse nustatytas sąlygas, arba kitus atvejus, kuriais tenkinami techniniai kriterijai, nustatyti pagal 40 straipsnio 1 dalies b punktą.
5. Nukrypdamos nuo 7 straipsnio a, b ir d punktų, 8 straipsnio ir 9 straipsnio 1 dalies, valstybės narės gali leisti įstaigoms ir asmenims, kuriems taikoma ši direktyva, deramo klientų tikrinimo neatlikti:

- a) gyvybės draudimo liudijimų, kai metinė įmoka yra ne didesnė kaip 1 000 eurų arba vienkartinė įmoka yra ne didesnė kaip 2 500 eurų, atvejais;
- b) pensijų programų draudimo liudijimų, jeigu juose nėra nuostatos dėl išankstinio nutraukimo ir jeigu draudimo liudijimai negali būti naudojami kaip įkeitimo objektai, atvejais;
- c) pensijos, senatvės pensijos ar panašios sistemos, kuri numato pensijas darbuotojams, kai įmokos yra išskaičiuojamos iš atlyginimų, o sistemų taisyklės neleidžia kitam asmeniui perduoti nario dalies pagal sistemą, atvejais;
- d) elektroninių pinigų, kaip jie apibrėžti 2000 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2000/46/EB dėl elektroninių pinigų įstaigų steigimosi, veiklos ir riziką ribojančios priežiūros¹ 1 straipsnio 3 dalies b punkte, atveju, kai elektroninės laikmenos negali būti papildytos, o didžiausia laikmenose saugoma suma neviršija 150 eurų, arba kai elektroninės laikmenos gali būti papildytos, tačiau bendrai per kalendorinius metus sudaromų sandorių vertei taikoma 2 500 eurų riba, išskyrus atvejus, kai tais pačiais kalendoriniais metais elektroninės laikmenos turėtojas pasiima 1 000 eurų ar didesnę sumą, kaip nurodyta Direktyvos 2000/46/EB 3 straipsnyje;

arba bet kurio kito produkto ar sandorio, susijusio su maža pinigų plovimo ar teroristų finansavimo grėsme, kuris tenkina techninius kriterijus, nustatytus pagal 40 straipsnio 1 dalies b punktą, atveju.

¹ OL L 275, 2000 10 27, p. 39.

12 straipsnis

Kai Komisija priima sprendimą pagal 40 straipsnio 4 dalį, valstybės narės uždraudžia įstaigoms ir asmenims, kuriems taikoma ši direktyva, atlikinėti supaprastintą deramą susijusios trečiosios valstybės kredito ir finansų įstaigos arba listinguojamos bendrovės, arba kitų subjektų tikrinimą tuomet, kai tenkinami techniniai kriterijai, nustatyti pagal 40 straipsnio 1 dalies b punktą.

3 SKIRSNIS

SUSTIPRINTAS DERAMAS KLIENTŲ TIKRINIMAS

13 straipsnis

1. Valstybės narės reikalauja, kad situacijose, kurios gali sudaryti didesnę pinigų plovimo arba teroristų finansavimo grėsmę, ir bent jau situacijose, nurodytose 2, 3, 4 dalyse, bei kitose situacijose, kurios sudaro didelę pinigų plovimo arba teroristų finansavimo grėsmę ir kurios atitinka techninius kriterijus, nustatytus pagal 40 straipsnio 1 dalies c punktą, įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, atsižvelgdami į grėsmės lygį, be priemonių, nurodytų 7 ir 8 straipsniuose bei 9 straipsnio 6 dalyje, taikytų sustiprinto deramo klientų tikrinimo priemones.

2. Jeigu klientas fiziškai nedalyvavo nustatant tapatybę, valstybės narės reikalauja, kad tos įstaigos ir asmenys imtųsi konkrečių ir adekvačių priemonių didesnei grėsmei sumažinti, pvz., taikydamos vieną ar daugiau tokių priemonių:
 - a) užtikrindamos, kad kliento tapatybė nustatyta panaudojant papildomus dokumentus, duomenis ar informaciją;
 - b) papildomas priemones, kuriomis siekiama patikrinti ar patvirtinti pateiktus dokumentus arba kuriomis reikalaujama iš kredito ar finansų įstaigos, kuriai taikoma ši direktyva, patvirtinančio pažymėjimo;
 - c) užtikrindamos, kad pirmas mokėjimas atliekamas per sąskaitą, kliento vardu atidarytą kredito įstaigoje.

3. Valstybės narės reikalauja, kad tarptautinių korespondentinės bankininkystės santykių su trečiųjų šalių gaunančiomis įstaigomis atveju valstybių narių kredito įstaigos:
 - a) surinktų pakankamai informacijos apie gaunančią įstaigą, kad būtų galima gerai suprasti gaunančios įstaigos verslo pobūdį ir iš viešai prieinamos informacijos nustatyti įstaigos reputaciją bei priežiūros kokybę;
 - b) įvertintų gaunančios įstaigos pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos kontrolės mechanizmus;
 - c) prieš naujų korespondentinių bankinių santykių užmezgimą gautų vyresniosios vadovybės pritarimą;

- d) dokumentuotų atitinkamus kiekvienos įstaigos įsipareigojimus;
 - e) mokėtinų sumų atžvilgiu įsitikintų, kad gaunanti kredito įstaiga patikrino klientų, turinčių tiesioginį priėjimą prie korespondento sąskaitų, tapatybę ir atliko jų tęstinį deramą tikrinimą ir kad tokia įstaiga įstaigos korespondentės prašymu gali pateikti atitinkamus deramo klientų tikrinimo duomenis.
4. Sandorių arba verslo santykių su politikoje dalyvaujančiais asmenimis, kurių gyvenamoji vieta yra kitoje valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje, atveju valstybės narės reikalauja, kad įstaigos ir asmenys, kuriems yra taikoma ši direktyva:
- a) turėtų atitinkamas prie grėsmės pritaikytas procedūras, kuriomis nustatoma, ar klientas yra politikoje dalyvaujantis asmuo;
 - b) verslo santykių su tokiais klientais užmezgimui gautų vyresniosios vadovybės pritarimą;
 - c) imtųsi atitinkamų priemonių turto ir lėšų, kurie yra susiję su verslo santykiais arba sandoriu, šaltiniui nustatyti;
 - d) vykdytų sustiprintą nuolatinę verslo santykių stebėseną.
5. Valstybės narės draudžia kredito įstaigoms pradėti ar tęsti korespondentinės bankininkystės santykius su fiktyviu banku ir reikalauja, kad kredito įstaigos imtųsi atitinkamų priemonių užtikrinti, kad jos nevykdo ir netęsia korespondentinių ryšių su banku, apie kurį žinoma, kad jis leidžia savo sąskaitomis naudotis fiktyviems bankams.

6. Valstybės narės užtikrina, kad įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, ypatingą dėmesį skirtų bet kokiai pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmei, galinčiai kilti dėl produktų ar sandorių, kuriuose linkstama į anonimiškumą, ir prireikus imasi priemonių, kad būtų užkirstas kelias jų panaudojimui pinigų plovimo ar teroristų finansavimo tikslais.

4 SKIRSNIS

TREČIŲJŲ ŠALIŲ VEIKLA

14 straipsnis

Valstybės narės gali leisti įstaigoms ir asmenims, kuriems taikoma ši direktyva, vykdam 8 straipsnio 1 dalies a - c punktuose numatytus reikalavimus, remtis trečiosiomis šalimis. Tačiau galutinė atsakomybė dėl šių reikalavimų įvykdymo tenka trečiaja šalimi besiremiančiai įstaigai ar asmeniui, kuriems taikoma ši direktyva.

15 straipsnis

1. Kai valstybė narė leidžia, kad kredito ir finansų įstaigomis, nurodytomis 2 straipsnio 1 dalies 1 ar 2 punktuose ir esančiomis jos teritorijoje, valstybės viduje būtų remiamasi kaip trečiosiomis šalimis, ta valstybė narė bet kuriuo atveju leidžia, kad įstaigos ir asmenys, nurodyti 2 straipsnio 1 dalyje ir esantys jos teritorijoje, pagal 14 straipsnio nuostatas pripažintų ir priimtų įstaigos, nurodytos 2 straipsnio 1 dalies 1 ar 2 punktuose (išskyrus valiutos keityklas ir pinigų perdavimo ar persiuntimo biurus), pagal šią direktyvą kitoje valstybėje narėje įvykdytų ir 16 bei 18 straipsnių reikalavimus atitinkančių 8 straipsnio 1 dalies a - c punktuose nustatytų deramo klientų patikrinimo reikalavimų rezultatus, net jei dokumentai ar duomenys, kuriais grindžiami šie reikalavimai, skiriasi nuo tų, kurių reikalaujama toje valstybėje narėje, į kurią klientas nukreipiamas.
2. Kai valstybė narė leidžia, kad jos valiutos keityklomis ir pinigų pervedimo ar persiuntimo biurais, nurodytais 3 straipsnio 2 dalies a punkte ir esančiais jos teritorijoje, valstybės viduje būtų remiamasi kaip trečiosiomis šalimis, ta valstybė narė bet kuriuo atveju jiems leidžia pagal 14 straipsnio nuostatas pripažinti ir priimti tos pačios kategorijos įstaigos pagal šią direktyvą kitoje valstybėje narėje įvykdytų ir 16 bei 18 straipsnių reikalavimus atitinkančių 8 straipsnio 1 dalies a - c punktuose nustatytų deramo klientų patikrinimo reikalavimų rezultatus, net jei dokumentai ar duomenys, kuriais grindžiami šie reikalavimai, skiriasi nuo tų, kurių reikalaujama toje valstybėje narėje, į kurią klientas nukreipiamas.

3. Kai valstybė narė leidžia, kad jos asmenimis, nurodytais 2 straipsnio 1 dalies c punkte ir esančiais jos teritorijoje, valstybės viduje būtų remiamasi kaip trečiosiomis šalimis, ta valstybė narė bet kuriuo atveju jiems leidžia pagal 14 straipsnio nuostatas pripažinti ir priimti asmens, nurodyto 2 straipsnio 1 dalies 3 punkto a - c papunkčiuose, pagal šią direktyvą kitoje valstybėje narėje įvykdytų ir 16 bei 18 straipsnių reikalavimus atitinkančių 8 straipsnio 1 dalies a - c punktuose nustatytų deramo kliento patikrinimo procedūrų rezultatus, net jei dokumentai ar duomenys, kuriais grindžiami šie reikalavimai, skiriasi nuo tų, kurių reikalaujama toje valstybėje narėje, į kurią klientas nukreipiamas.

16 straipsnis

1. Šiame skirsnyje „trečiosios šalys“ – tai 2 straipsnyje išvardytos įstaigos ir asmenys arba lygiavertės trečiojoje valstybėje esančios įstaigos ir asmenys, atitinkantys šiuos reikalavimus:
 - a) jiems yra taikomas įstatymais nustatytas privalomas profesinis registravimas;
 - b) jie taiko šioje direktyvoje nustatytus arba jiems lygiaverčius deramo klientų tikrinimo reikalavimus ir įrašų saugojimo reikalavimus, o pagal V skyriaus 2 skirsnį yra prižiūrima, kaip jie laikosi šios direktyvos reikalavimų, arba jie yra įsikūrę trečiojoje valstybėje, kuri taiko reikalavimus, lygiaverčius šioje direktyvoje nustatytiems reikalavimams.
2. Valstybės narės informuoja viena kitą ir Komisiją apie atvejus, kai jos mano, jog trečioji valstybė atitinka 1 dalies b punkte nustatytas sąlygas.

17 straipsnis

Kai Komisija priima sprendimą pagal 40 straipsnio 4 dalį, valstybės narės uždraudžia įstaigoms ir asmenims, kuriems taikoma ši direktyva, vykdam 8 straipsnio 1 dalies a - c punktuose nustatytus reikalavimus, remtis trečiosiomis šalimis iš susijusios trečiosios valstybės.

18 straipsnis

1. Informaciją, prašomą pagal 8 straipsnio 1 dalies a - c punktuose numatytus reikalavimus, trečiosios šalys privalo nedelsdamos pateikti įstaigai ar asmeniui, kuriai (-iam) taikoma ši direktyva ir į kurią (-į) klientas yra nukreipiamas.
2. Trečioji šalis, paprašyta, privalo nedelsdama perduoti tapatybės nustatymo bei tikrinimo duomenų kopijas ir kitus atitinkamus dokumentus, susijusius su klientu ar tikroju savininku, įstaigai ar asmeniui, kuriai (-iam) taikoma ši direktyva ir į kurią (-į) klientas yra nukreipiamas.

19 straipsnis

Šis skirsnis netaikomas užsakomųjų paslaugų ar agentavimo santykiams, kai pagal sutartinę struktūrą užsakomųjų paslaugų teikėjas ar agentas laikytinas įstaigos ar asmens, kuriam taikoma ši direktyva, dalimi.

III skyrius

Pranešimo pareigos

1 SKIRSNIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

20 straipsnis

Valstybės narės reikalauja, kad įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, ypatingai atkreiptų dėmesį į tokią veiklą, kuri, jų nuomone, dėl savo pobūdžio gali būti ypač susijusi su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu, ir ypač į sudėtingus ar neįprastai didelius sandorius ir visas neįprastas sandorių struktūras, kurios neturi akivaizdaus ekonominio ar matomo teisėto tikslo.

21 straipsnis

1. Siekdama veiksmingai kovoti su pinigų plovimu ir teroristų finansavimu, kiekviena valstybė narė įsteigia FŽP.
2. Toks FŽP įsteigiamas kaip centrinis nacionalinis padalinys. Jis yra atsakingas už informacijos atskleidimą, susijusių su galimu pinigų plovimu, galimu teroristų finansavimu ar reikalaujamų pagal nacionalinius teisės aktus, gavimą (ir, kiek yra leidžiama, prašymą), analizę ir perdavimą kompetentingoms institucijoms. Tam, kad galėtų vykdyti savo pareigas, jam suteikiami atitinkami išteklių.
3. Valstybės narės užtikrina, kad FŽP turi galimybę tiesiogiai ar netiesiogiai laiku susipažinti su finansine, administracine ir teisėsaugos informacija, kuri jam reikalinga tinkamam pareigų atlikimui.

22 straipsnis

1. Valstybės narės reikalauja, kad įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, ir atitinkamais atvejais – jų direktoriai ir darbuotojai - visapusiškai bendradarbiautų:
 - a) savo iniciatyva skubiai informuodami FŽP, jeigu įstaiga ar asmuo, kuriems taikoma ši direktyva, žino, įtaria ar turi pakankamai pagrindo įtarti, kad atliekamas, buvo atliktas ar mėginta atlikti pinigų plovimą ar teroristų finansavimą;

- b) FŽP prašymu taikomuose teisės aktuose nustatyta tvarka skubiai pateikdami jam visą reikalingą informaciją.
2. 1 straipsnyje nurodyta informacija turi būti perduota valstybės narės, kurios teritorijoje yra įsikūrusi informaciją perduodanti įstaiga ar asmuo, FŽP. Paprastai informaciją perduoda asmuo ar asmenys, paskirti 34 straipsnyje numatyta tvarka.

23 straipsnis

1. Nukrypdamos nuo 22 straipsnio 1 dalies, valstybės narės 2 straipsnio 1 dalies 3 punkto a ir b papunkčiuose nurodytų asmenų atveju gali tam tikrą atitinkamos profesijos savireguliacinio organą paskirti ta institucija, kuri pirmiausia turi būti informuojama vietoj FŽP. Nepažeidžiant 2 dalies, tokiais atvejais paskirtasis savireguliacinio organas FŽP informaciją perduoda skubiai ir nefiltruodamas.

2. Valstybės narės neprivalo 22 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų taikyti notarams, nepriklausomiems teisininkams, auditoriams, išorės apskaitininkams ir konsultantams mokesčių srityje informacijos, kurią jie gauna iš savo kliento arba apie savo klientą, kai jie nustatinėja savo kliento teisinę padėtį arba kai jie gina savo klientą ar jam atstovauja teismo procese ar dėl tokio proceso, įskaitant konsultacijas dėl proceso inicijavimo ar vengimo, atžvilgiu, nepaisant to, ar tokia informacija yra gaunama prieš tokį procesą, tokio proceso metu ar po jo.

24 straipsnis

1. Valstybės narės reikalauja, kad įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, nevykdytų sandorių, kurie, kiek jiems žinoma ar kaip jie įtaria, yra susiję su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu, kol jie neįvykdo būtino veiksmo pagal 22 straipsnio 1 dalies a punktą. Pagal valstybių narių teisės aktus gali būti duodami nurodymai nevykdyti sandorio.
2. Kai yra įtariama, kad toks sandoris yra pinigų plovimo arba teroristų finansavimo veiksmas, ir kai taip nevykdyti sandorio neįmanoma arba kai dėl to gali būti pakenkta pastangoms persekioti asmenis, kurie turėjo naudos iš įtariamų pinigų plovimo arba teroristų finansavimo operacijos, susijusios įstaigos ir asmenys privalo pranešti apie tokį sandorį FŽP iškart po jo.

25 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad jeigu 37 straipsnyje nurodytos kompetentingos institucijos, atlikdamos įstaigų ir asmenų, kuriems taikoma ši direktyva, tikrinimus arba bet kuriuo kitu būdu, nustato faktus, kurie gali būti susiję su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu, jos skubiai apie tai informuoja FŽP.
2. Valstybės narės užtikrina, kad priežiūros organai, įstatymų ar kitų teisės aktų įgalioti prižiūrėti akcijų, valiutos keitimo ir išvestinių finansinių priemonių rinkas, nustatę faktus, kurie gali būti susiję su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu, apie tai informuoja FŽP.

26 straipsnis

Kai pagal šios direktyvos reikalavimus įstaiga ar asmuo, kuriam taikoma ši direktyva, arba tokios įstaigos ar asmens darbuotojas ar direktorius gera valia, kaip tai numatyta 22 straipsnio 1 dalyje ir 23 straipsnyje, atskleidžia 22 ir 23 straipsniuose nurodytą informaciją, laikoma, kad šitaip nebuvo pažeistas joks informacijos atskleidimo apribojimas, nustatytas pagal sutartį arba pagal bet kokią teisės aktų nuostatą, o tokia įstaiga ar asmuo arba jų direktorius ar darbuotojas nėra traukiami jokion atsakomybėn.

27 straipsnis

Valstybės narės imasi visų reikiamų priemonių, kad įstaigų ar asmenų, kuriems taikoma ši direktyva, darbuotojai, kurie informaciją apie įtariamą pinigų plovimą ar teroristų finansavimą pateikia pačioje įstaigoje arba FŽP, būtų apsaugoti nuo grasinimų ar priešiško veiksmų.

2 SKIRSNIS

DRAUDIMAS ATSKLEISTI INFORMACIJĄ

28 straipsnis

1. Institucijos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, o taip pat ir jų direktoriai bei darbuotojai nei susijusiam klientui, nei kitiems tretiesiems negali atskleisti, kad informacija buvo perduota pagal 22 ir 23 straipsnius arba kad dėl pinigų plovimo ar teroristų finansavimo yra ar gali būti atliekamas tyrimas.
2. 1 dalyje nustatytas draudimas netaikomas informacijos atskleidimui 37 straipsnyje nurodytoms kompetentingoms institucijoms, įskaitant ir savireguliuojamąsias institucijas, arba informacijos atskleidimui teisėsaugos tikslais.

3. 1 dalyje nustatytas draudimas nedraudžia keistis informacija tarp įstaigų, priklausančių tai pačiai grupei, apibrėžtai 2002 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2002/87/EB dėl finansiniam konglomeratui priklausančių kredito įstaigų, draudimo įmonių ir investicinių firmų papildomos priežiūros¹ 2 straipsnio 12 dalyje, esančių valstybėse narėse, taip pat trečiojoje valstybėje, jei pastarosios atitinka 11 straipsnio 1 dalies reikalavimus.
4. 1 dalyje nustatytas draudimas nedraudžia keistis informacija tarp asmenų, nurodytų 2 straipsnio 1 dalies 3 pastraipos a ir b punktuose, esantiems valstybėse narėse, taip pat trečiojoje valstybėje, kuriose galioja šiai direktyvai lygiaverčiai reikalavimai, jei minėti asmenys vykdo savo profesinę veiklą kaip vienas juridinis asmuo ar viename tinkle, nepaisant to, ar jie veiklą vykdo kaip darbuotojai ar ne. Tinklas šiame straipsnyje suprantamas kaip platesnė struktūra, kuriai priklauso šis asmuo ir kuri turi bendrus savininkus ir vadovybę arba kurioje vykdoma bendra atitinkamų nuostatų laikymosi kontrolė.
5. 1 dalyje nustatytas draudimas nedraudžia keistis informacija tarp 2 straipsnio 1 ir 2 dalies bei 3 dalies a ir b punktuose nurodytų įstaigų ir asmenims tokiais atvejais, kurie yra susiję su tuo pačiu klientu ir tuo pačiu sandoriu, apimančiu dvi arba daugiau įstaigų ar asmenų, jei jie yra valstybėje narėje ar trečiojoje valstybėje, kurioje galioja šiai direktyvai lygiaverčiai reikalavimai, ir jei jie priklauso tos pačios kategorijos profesijai ir turi lygiavertes profesinės paslapties ir asmeninių duomenų saugojimo pareigas. Informacija gali būti keičiamasi išimtinai siekiant sutrukdyti pinigų plovimui ir teroristų finansavimui.

¹ OL L 35, 2003 2 11, p. 1.

6. Kai 2 straipsnio 1 dalies 3 pastraipos a ir b punktuose nurodyti asmenys siekia įtikinti klientą neužsiimti neteisėta veikla, tai nelaikoma pirmojoje pastraipoje numatytu informacijos atskleidimu.
7. Valstybės narės informuoja viena kitą ir Komisiją apie atvejus, kuriuose, jų manymu, trečioji valstybė tenkina 3, 4 arba 5 dalyse nustatytus reikalavimus.

29 straipsnis

Tais atvejais, kai Komisija priima sprendimą remdamasi 40 straipsnio 4 dalimi, valstybės narės uždraudžia keitimasi informacija tarp institucijų ir asmenų, kuriems taikoma ši direktyva, bei institucijų ir asmenų iš susijusios trečiosios šalies.

IV skyrius

Įrašų saugojimas ir statistiniai duomenys

30 straipsnis

Valstybės narės reikalauja, kad įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, saugotų toliau išvardintus dokumentus ir informaciją, kad ją būtų galima panaudoti FŽP ar kitai kompetentingai institucijai pagal nacionalinę teisę atliekant bet koki tyrimą ar analizę dėl galimo pinigų plovimo ar teroristų finansavimo:

- a) deramo klientų tikrinimo atveju – reikalaujamų įrodymų kopijas ar nuorodas į juos ne trumpiau kaip penkerius metus po to, kai baigiasi verslo santykiai su klientu;
- b) dalykinių santykių ir sandorių atveju – patvirtinančius įrodymus ir įrašus, kuriuos sudaro dokumentų originalai ar nuorašai, priimtini teismo procese pagal taikytinus nacionalinius teisės aktus, ne trumpiau kaip penkerius metus po sandorių įvykdymo ar dalykinių santykių nutraukimo.

31 straipsnis

1. Valstybės narės reikalauja, kad kredito ir finansų įstaigos, kurioms taikoma ši direktyva, kai taikytina, trečiosiose valstybėse esančiuose savo padaliniuose ir dukterinėse įmonėse, kuriose jos turi daugumą akcijų, taikytų priemones, kurios yra lygiavertės bent jau šioje direktyvoje numatytoms priemonėms, susijusioms su deramu klientų tikrinimu ir įrašų saugojimu.

Jeigu trečiosios valstybės teisės aktai neleidžia taikyti tokių lygiaverčių priemonių, valstybės narės reikalauja, kad susijusios kredito ir finansų įstaigos apie tai atitinkamai informuotų kompetentingas buveinės valstybės narės institucijas.

2. Valstybės narės ir Komisija informuoja viena kitą apie atvejus, kai trečiosios valstybės teisės aktai neleidžia taikyti 1 dalies pirmojoje pastraipoje reikalaujamų priemonių, o sprendimui rasti galima imtis suderintų veiksmų.
3. Valstybės narės reikalauja, kad tais atvejais, kai trečiosios valstybės teisės aktai neleidžia taikyti 1 dalies 1 pastraipoje reikalaujamų priemonių, kredito ir finansų įstaigos imtųsi papildomų priemonių, leidžiančių veiksmingai sumažinti pinigų plovimo ir teroristų finansavimo grėsmę.

32 straipsnis

Valstybės narės reikalauja, kad jų kredito ir finansų įstaigos turėtų parengusias sistemas, leidžiančias visapusiškai ir greitai pagal nacionalinę teisę reaguoti į FŽP ar kitos institucijos paklausimus, ar per praėjusius penkerius metus jos turėjo dalykinių santykių su nurodytais fiziniaisiais ar juridiniais asmenimis ir koks buvo tokių santykių pobūdis.

33 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad jos būtų pajėgios reguliariai peržiūrėti savo kovos su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu sistemų veiksmingumą, tuo tikslu kaupdamos išsamius statistinius duomenis, susijusius su tokių sistemų veiksmingumu.

2. Tokiuose statistiniuose duomenyse turėtų būti nurodyta bent pranešimų FŽP apie įtartinus sandorius skaičius, priemonės, kurių buvo toliau imtasi pagal tokius pranešimus, taip pat per metus ištirtų atvejų skaičius, asmenų, kurių atžvilgiu vykdytas tyrimas, skaičius, už pinigų plovimo ar teroristų finansavimo veikas nuteistų asmenų skaičius bei kiek turto buvo užšaldyta, areštuota ar konfiskuota.
3. Valstybės narės pasirūpina, kad būtų skelbiama bendra šių statistikos pranešimų apžvalga.

V skyrius

Reikalavimų vykdymo užtikrinimo priemonės

1 SKIRSNIS

VIDAUS PROCEDŪROS, MOKYMAS IR ATSILIEPIMAI

34 straipsnis

1. Siekdamas užbėgti už akių ir užkirsti kelią veiksams, susijusioms su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu, valstybės narės reikalauja, kad įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, nustatytų adekvačias ir tinkamas politikas bei procedūras, susijusias su deramu klientų tikrinimu, pranešimu, įrašų saugojimu, vidaus kontrole, rizikos įvertinimu, rizikos valdymu, reikalavimų vykdymo valdymu ir komunikacija.

2. Valstybės narės reikalauja, kad kredito ir finansų įstaigos, kurioms taikoma ši direktyva, jei būtina, praneštų apie specialias politikas ir procedūras savo skyriams arba dukterinėms įmonėms trečioje šalyje, kuriose jos turi daugumą akcijų.

35 straipsnis

1. Valstybės narės reikalauja, kad įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, imtųsi tinkamų priemonių, kad atitinkami jų darbuotojai žinotų apie šios direktyvos pagrindu galiojančias nuostatas.

Tokios priemonės apima atitinkamų darbuotojų dalyvavimą specialiose tęstinėse mokymo programose, kuriose jie būtų mokomi atpažinti veiksmus, galimai susijusius su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu, ir jiems būtų nurodyta, kaip elgtis tokiais atvejais

Kai fizinis asmuo, priskiriamas vienai iš 2 straipsnio 1 dalies 3 pastraipoje išvardintų kategorijų, vykdo profesinę veiklą kaip juridinio asmens darbuotojas, šio skirsnio reikalavimai yra taikomi tokiam juridiniam asmeniui, o ne minėtam fiziniam asmeniui.

2. Valstybės narės užtikrina, kad įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, turėtų galimybę naudotis naujausia informacija apie pinigų plovimu ir teroristų finansavimu užsiimančių asmenų veiklą ir požymius, leidžiančius atpažinti įtartinus sandorius.

3. Valstybės narės užtikrina, kad įmanomais atvejais būtų laiku pateikti atsiliepimai apie pranešimų, susijusių su įtariamu pinigų plovimu ar teroristų finansavimu, veiksmingumą ir toliau taikytinas priemones.

2 SKIRSNIS

PRIEŽIŪRA

36 straipsnis

1. Valstybės narės numato, kad, norėdami legaliai užsiimti savo veikla, valiutos keityklos, patikos ir bendrovių paslaugų teikėjai turi būti licencijuojami ar įregistruojami, o lošimo namai – licencijuojami. Nepažeisdamos būsimų Bendrijos teisės aktų, valstybės narės numato, kad, norėdami legaliai užsiimti savo veikla, pinigų persiuntimo ar pervedimo biurai turi būti licencijuojami arba įregistruojami.
2. Valstybės narės reikalauja, kad kompetentingos institucijos nesuteiktų licencijos 1 dalyje nurodytiems subjektams ir jų neįregistruotų, jeigu jos nėra įsitikinusios, kad asmenys, veiksmingai vadovaujantys arba vadovausiantys tokių subjektų veiklai, arba tikrieji tokių subjektų savininkai yra tinkami ir padorūs asmenys.

37 straipsnis

1. Valstybės narės reikalauja iš kompetentingų institucijų bent jau veiksmingai stebėti bei imtis reikalingų priemonių, kad įstaigos ir asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, laikytųsi šios direktyvos reikalavimų.

2. Valstybės narės užtikrina, kad kompetentingos institucijos turėtų pakankamai galių, įskaitant teisę reikalauti bet kokios informacijos, reikalingos laikymosi stebėsenai ir vykdymo patikrinimams, pateikimo, ir turėtų pakankamai išteklių savo funkcijoms vykdyti.
3. Kredito ir finansų įstaigų bei lošimo namų atžvilgiu atsakingos įstaigos turi padidintus priežiūros įgaliojimus, ypač galimybę patikrinimus atlikti vietoje.
4. 2 straipsnio 1 dalies 3 pastraipos a – e punktuose minimų fizinių ir juridinių asmenų atžvilgiu valstybės narės gali leisti 1 dalyje nurodytas funkcijas atlikti priklausomai nuo grėsmės.
5. 2 straipsnio 1 dalies 3 pastraipos a – b punktuose minimų asmenų atžvilgiu valstybės narės gali leisti 1 dalyje nurodytas funkcijas atlikti savireguliacijos organams, jei jie atitinka 2 dalį.

3 SKIRSNIS

BENDRADARBIAVIMAS

38 straipsnis

Komisija siūlo būtina paramą, kad palengvintų koordinavimą, taip pat ir keitimąsi informacija tarp FŽP Bendrijoje.

4 SKIRSNIS

Sankcijos

39 straipsnis

1. Valstybės narės užtikrina, kad fiziniai ir juridiniai asmenys, kuriems taikoma ši direktyva, atsakytų už nusižengimus pagal šią direktyvą priimtiems nacionaliniams teisės aktams. Sankcijos turi būti veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
2. Nenusižengdamos valstybių narių teisei taikyti baudžiamąsias sankcijas, valstybės narės pagal savo nacionalinę teisę užtikrina, kad nesilaikant nuostatų, priimtų įgyvendinant šią direktyvą, kredito ir finansų įstaigoms būtų galima taikyti atitinkamas administracines priemones arba administracines sankcijas. Valstybės narės užtikrina, kad šios priemonės ir sankcijos būtų veiksmingos, proporcingos ir atgrasančios.
3. Juridinių asmenų atžvilgiu valstybės narės užtikrina, kad juos būtų galima traukti atsakomybėn bent už 1 dalyje minimus pažeidimus, kuriuos juridinio asmens naudai padarė bet koks asmuo, veikdamas tiek individualiai, tiek kaip juridinio asmens organo dalis, tame juridiniame asmenyje turinti vadovaujančią poziciją, kurios pagrindas:
 - a) įgaliojimas atstovauti juridinį asmenį arba
 - b) įgaliojimas priimti sprendimus juridinio asmens vardu, arba
 - c) įgaliojimas vykdyti kontrolę juridinio asmens viduje.

4. Be 3 dalyje numatytų atvejų valstybės narės užtikrina, kad juridinius asmenis būtų galima traukti atsakomybėn, jei 3 dalyje nurodyto asmens nepakankama priežiūra arba kontrolė suteikė galimybę to juridinio asmens pavaldžiam asmeniui įvykdyti 1 dalyje numatytą pažeidimą juridinio asmens naudai.

VI skyrius

Įgyvendinimo priemonės

40 straipsnis

1. Kad būtų atsižvelgta į technikos pažangą kovos su pinigų plovimu ar teroristų finansavimu srityje ir užtikrintas vienodas šios direktyvos taikymas, Komisija gali 41 straipsnio 2 dalyje numatyta tvarka imtis tokių įgyvendinimo priemonių:

- a) išaiškinti 3 straipsnio 2 dalies a ir d punktuose, 6, 7, 8, 9 ir 10 dalyse pateiktų apibrėžimų techninius aspektus;
 - b) įdiegti techninius kriterijus, skirtus nustatyti, ar situacijos sudaro mažą pinigų plovimo ar teroristų finansavimo grėsmę, kaip nurodyta 11 straipsnio 2 ir 5 dalyse;
 - c) įdiegti techninius kriterijus, skirtus nustatyti, ar situacijos sudaro didelę pinigų plovimo ar teroristų finansavimo grėsmę, kaip nurodyta 13 straipsnyje;
 - d) įdiegti techninius kriterijus, skirtus nustatyti, ar pagal 2 straipsnio 2 dalį pateisinama šios direktyvos netaikyti tam tikriems juridiniams arba fiziniams asmenims, finansine veikla užsiimantiems retai arba labai ribotai.
2. Bet kuriuo atveju pirmąsias priemones 1 dalies b ir d punktams įgyvendinti Komisija priima iki ... *.
 3. Komisija 41 straipsnio 2 dalyje nurodyta tvarka pritaiko sumas, nurodytas 2 straipsnio 1 dalies 3 pastraipos e punkte, 7 straipsnio b punkte, 10 straipsnio 1 dalyje bei 11 straipsnio 5 dalies a ir d punktuose, kad būtų atsižvelgta į Bendrijos teisės aktus, į ekonomikos raidą, taip pat į tarptautinių standartų pokyčius.

* 6 mėnesiai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

4. Jei Komisija nustato, kad trečioji valstybė neatitinka sąlygų, numatytų 11 straipsnio 1 ir 2 dalyse, 28 straipsnio 3, 4 ar 5 dalyse, arba sąlygų, numatytų priemonėse, įdiegtose pagal šio straipsnio 1 dalies b punktą, ar 16 straipsnio 1 dalies b punkte, arba kad tokios trečiosios valstybės teisės aktai neleidžia taikyti priemonių, kurių reikalaujama pagal 31 straipsnio 1 dalies pirmąją pastraipą, ji, laikydamasi 41 straipsnio 2 dalyje išdėstytos procedūros, priima tai nurodantį sprendimą.

41 straipsnis

1. Komisijai padeda Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo prevencijos komitetas (toliau – Komitetas).
2. Kai pateikiama nuoroda į šią straipsnio dalį, yra taikomi Sprendimo 1999/468/EB 5 ir 7 straipsniai, atsižvelgiant į to sprendimo 8 straipsnio nuostatas ir su sąlyga, kad pagal šią procedūrą priimtos įgyvendinimo priemonės nepakeis esminių šios direktyvos nuostatų.

Sprendimo 1999/468/EB 5 straipsnio 6 dalyje numatytas laikotarpis yra trys mėnesiai.

3. Komitetas priima savo darbo tvarkos taisykles.

4. Nepažeidžiant jau priimtų įgyvendinimo priemonių, šios direktyvos nuostatų, susijusių su techninių taisyklių ir sprendimų priėmimu pagal 2 dalyje numatytą procedūrą, taikymas sustabdomas po ketverių metų nuo šios direktyvos įsigaliojimo. Komisijos pasiūlymu Europos Parlamentas ir Taryba Sutarties 251 straipsnyje numatyta tvarka gali atnaujinti susijusias nuostatas ir tuo tikslu peržiūri jas iki ketverių metų laikotarpio pabaigos.

VII skyrius

Baigiamosios nuostatos

42 straipsnis

Iki ... *ir ne rečiau kaip kas trejus metus po to Komisija privalo parengti pranešimą apie šios direktyvos įgyvendinimą ir pateikti jį Europos Parlamentui ir Tarybai. Į pirmąjį pranešimą Komisija įtraukia specialų tyrimą apie tai, kaip traktuojami advokatai ir ir kiti nepriklausomi teisininkai.

* ketveri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

43 straipsnis

Iki ... *, Komisija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai pranešimą apie 3 straipsnio 6 dalyje nurodytus ribinius procentinius dydžius, atkreipdama ypatingą dėmesį į galimą naudą ir pasekmes nuo 25 % iki 20 % sumažinus 3 straipsnio 6 dalies a punkto i papunktyje, b punkto i ir iii papunkčiuose nustatytus procentinius dydžius. Šio pranešimo pagrindu Komisija gali pateikti pasiūlymą iš dalies pakeisti šią direktyvą.

44 straipsnis

Direktyva 91/308/EEB yra panaikinama.

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą ir pagal Priede pateiktą koreliacijos lentelę.

* penkeri metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

45 straipsnis

1. Valstybės narės priima įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie, įsigalioję ne vėliau kaip iki ... **, įgyvendina šią direktyvą. Paskui jos nedelsdamos pateikia Komisijai tokių priimtų teisės aktų nuostatų tekstus ir tų nuostatų bei šios direktyvos koreliacijos lentelę.

Valstybės narės, priimdamos šias nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Valstybės narės nustato tokios nuorodos darymo tvarką.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

** dveji metai nuo šios direktyvos įsigaliojimo dienos.

46 straipsnis

Ši direktyva įsigalioja dvidešimtą dieną po jos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

47 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje,

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas

PRIEDAS

KORELIACIJOS LENTELE

Ši direktyva	Direktyva 91/308/EEB
1 straipsnio 1 dalis	2 straipsnis
1 straipsnio 2 dalis	1 straipsnio C dalis
1 straipsnio 2 dalies a punktas	1 straipsnio C dalies 1 punktas
1 straipsnio 2 dalies b punktas	1 straipsnio C dalies 2 punktas
1 straipsnio 2 dalies c punktas	1 straipsnio C dalies 3 punktas
1 straipsnio 2 dalies d punktas	1 straipsnio C dalies 4 punktas
1 straipsnio 3 dalis	1 straipsnio C dalies 3 pastraipa
1 straipsnio 4 dalis	
1 straipsnio 5 dalis	1 straipsnio C dalies 2 pastraipa
2 straipsnio 1 dalies 1 punktas	2a straipsnio 1 dalis
2 straipsnio 1 dalies 2 punktas	2a straipsnio 2 dalis
2 straipsnio 1 dalies 3 punkto a, b ir d-f papunkčiai	2a straipsnio 3-7 dalys
2 straipsnio 1 dalies 3 punkto c papunktis	
2 straipsnio 2 dalis	
3 straipsnio 1 dalis	1 straipsnio A dalis
3 straipsnio 2 dalies a punktas	1 straipsnio B dalies 1 punktas
3 straipsnio 2 dalies b punktas	1 straipsnio B dalies 2 punktas

3 straipsnio 2 dalies c punktas	1 straipsnio B dalies 3 punktas
3 straipsnio 2 dalies d punktas	1 straipsnio B dalies 4 punktas
3 straipsnio 2 dalies e punktas	
3 straipsnio 2 dalies f punktas	1 straipsnio B dalies 2 pastraipa
3 straipsnio 3 dalis	1 straipsnio D dalis
3 straipsnio 4 dalis	1 straipsnio E dalies 1 pastraipa
3 straipsnio 5 dalis	1 straipsnio E dalies 2 pastraipa
3 straipsnio 5 dalies a punktas	
3 straipsnio 5 dalies b punktas	1 straipsnio E dalies 1 įtrauka
3 straipsnio 5 dalies c punktas	1 straipsnio E dalies 2 įtrauka
3 straipsnio 5 dalies d punktas	1 straipsnio E dalies 3 įtrauka
3 straipsnio 5 dalies e punktas	1 straipsnio E dalies 4 įtrauka
3 straipsnio 5 dalies f punktas	1 straipsnio E dalies 5 įtrauka ir 3 pastraipa
3 straipsnio 6 dalis	
3 straipsnio 7 dalis	
3 straipsnio 8 dalis	
3 straipsnio 9 dalis	
3 straipsnio 10 dalis	
4 straipsnis	12 straipsnis
5 straipsnis	15 straipsnis

6 straipsnis	
7 straipsnio a dalis	3 straipsnio 1 dalis
7 straipsnio b dalis	3 straipsnio 2 dalis
7 straipsnio c dalis	3 straipsnio 8 dalis
7 straipsnio d dalis	3 straipsnio 7 dalis
8 straipsnio 1 dalies a punktas	3 straipsnio 1 dalis
8 straipsnio 1 dalies b-d punktai	
8 straipsnio 2 dalis	
9 straipsnio 1 dalis	3 straipsnio 1 dalis
9 straipsnio 2-6 dalys	
10 straipsnis	3 straipsnio 5 ir 6 dalys
11 straipsnio 1 dalis	3 straipsnio 9 dalis
11 straipsnio 2 dalis	
11 straipsnio 3 ir 4 dalys	
11 straipsnio 5 dalies a punktas	3 straipsnio 3 dalis
11 straipsnio 5 dalies b punktas	3 straipsnio 4 dalis
11 straipsnio 5 dalies c punktas	3 straipsnio 4 dalis
11 straipsnio 5 dalies d punktas	
12 straipsnis	
13 straipsnio 1 ir 2 dalys	3 straipsnio 10 ir 11 dalys
13 straipsnio 3-5 dalys	

13 straipsnio 6 dalis	5 straipsnis
14 straipsnis	
15 straipsnis	
16 straipsnis	
17 straipsnis	
18 straipsnis	
19 straipsnis	
20 straipsnis	5 straipsnis
21 straipsnis	
22 straipsnis	6 straipsnio 1 ir 2 dalys
23 straipsnis	6 straipsnio 3 dalis
24 straipsnis	7 straipsnis
25 straipsnis	10 straipsnis
26 straipsnis	9 straipsnis
27 straipsnis	
28 straipsnio 1 dalis	8 straipsnio 1 dalis
28 straipsnio 2-7 dalys	
29 straipsnis	
30 straipsnio a dalis	4 straipsnio 1 įtrauka
30 straipsnio b dalis	4 straipsnio 2 įtrauka
31 straipsnis	

32 straipsnis	
33 straipsnis	
34 straipsnio 1 dalis	11 straipsnio 1 dalies a punktas
34 straipsnio 2 dalis	
35 straipsnio 1 dalies 1 pastraipa	11 straipsnio 1 dalies b punkto pirmas sakiny
35 straipsnio 1 dalies 2 pastraipa	11 straipsnio 1 dalies b punkto antras sakiny
35 straipsnio 1 dalies 3 pastraipa	11 straipsnio 1 dalies antra pastraipa
35 straipsnio 2 dalis	11 straipsnio 2 dalis
35 straipsnio 3 dalis	
36 straipsnis	
37 straipsnis	
38 straipsnis	
39 straipsnio 1 dalis	14 straipsnis
39 straipsnio 2-4 dalys	
40 straipsnis	
41 straipsnis	
42 straipsnis	17 straipsnis
43 straipsnis	
44 straipsnis	
45 straipsnis	16 straipsnis
46 straipsnis	16 straipsnis